1893 — 1973
80 років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
(201) 434-0237
(201) 434-0807
УНСоюзу: (201) 435-8710
— Тел. з Ню Йорку: —
(212) BArcly 7-4125
УНС: (212) BArcly 7-5337

РІК LXXX. Ч. 201. TWO SECTIONS (SECTION I) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 31-го ЖОВТНЯ (OCTOBER) 1973 No. 201. VOL. LXXX.

Джералд Форд заперечує твердження, що він не віддав позички

Вашингтон. — Колишній „лоббіст" Роберт Вінтер-Берґер передав Сенатській комісії правил заяву, що конґресмен Джералд Форд не віддав йому позичених приватно 15 тисяч долярів. Сенатська комісія правил переводитиме переслухання в справі затвердження конґресмена Форда на пост віцепрезидента ЗСА. У суботу, 27-го жовтня, речник конґресмена Форда заявив, що Форд назвав це твердження Вінтер-Берґера „категоричною брехнею".

Вінтер-Берґер у своїй заяві до сенатської комісії твердив, що протягом трьох років, тобто від 1966-го до 1969, він позичив Фордові близько 15.000 дол на покриття шпитальних видатків, зв'язаних із недугою його дружини. За твердженням Р. Вінтер-Берґера, номінат на віцепрезидента ніколи цих грошей не віддав.

Речник конґресмена Форда Пол Мілтіч сказав, що родина Форда має медичні забезпечення „Блу Крос" і „Блу Шілд" ,які покрили майже всі шпитальні кошти, й тому Форд цілком не потребував позичати грошей від Вінтер-Берґера.

Це не перший випадок, що Фордові довелося заперечувати твердження Вінтер-Берґера. У вівторок, 16-го жовтня, конґресмен Форд заперечив твердження, поміщене Вінтер-Берґером у його книжці „Вашинґтон Пей-Офф", що він, тобто Форд, нібито лікувався в нюйоркського психотераписта д-ра Арнольда Гутшнекера. Форд тоді заявив, що в кінці 1960-их років він справді відвідав канцелярію д-ра Гутшнекера ,але тільки один раз і тільки задля того, щоб познайомитися. Ціла візита тривала тільки 15 хвилин, твердив Форд. Вагато інших тверджень Роберта Вінтер-Берґера, поміщених у його книжці, були заперечені цілим рядом американських політичних діячів.

Союзова Округа Ню Йорку підготовляє ювілейне свято „Свободи"

Ню Йорк. — Місцевий Окружний Комітет Відділів Українського Народного Союзу інформує, що в суботу вечором 8-го грудня 1973 р. у великій залі Українського Народного Дому в Ню Йорку відбудеться святочний бенкет для відзначення 80-літнього ювілею „Свободи". Бенкет попередить панель, в якому редактори „Свободи" поінформують про історію ювілятки та проблеми, зв'язані з видаванням українського щоденника в сучасну пору. У вечорі візьме участь також співробітник „Свободи" і її фейлетоніст ред. Іван Керницький - Ікер та музичний співочий квартет „Каравана"під мистецькою орудою Богдана Бемка Окружний Комітет прохає місцеві організації взяти численну участь у відміченні цього рідкого ювілею. Зголошення участи приймають всі відділові секретарі великого Ню Йорку та Окружний Комітет УНС в приміщенні Товариства „Самопоміч" в Ню Йорку.

Помер проф. Юрій Пундик

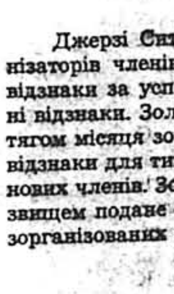
Гіббінґ, Міннесота — В неділю 28-го жовтня 1973 року по довгій і тяжкій недузі помер тут сл. п. Юрій Пундик, професор економії в Стейтовому Коледжі в Гіббінґ, Мінн. Проф. Юрій Пундик народився 4-го листопада 1918 року в селі Печірне коло Крем'янця на Волині. Духовну семінарію закінчив в 1938 році в Крем'янці на Волині, а відтак мусів втікати від польського переслідування до Берліну. В 1941 р. вернувся на улюблену Волинь. В 1944-му році залишає Волинь — змушений виїхати на еміґрацію, опинившись в таборах Австрії, в Зальцбурґу. Прибув до ЗСА, по тяжких зусиллях закінчив студії і став професором економії. Довгі роки аж до смерти викладав в Стейтовому Коледжі в Гіббінґ, Мінн.

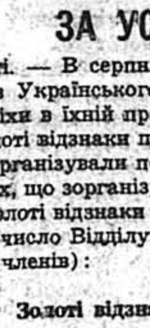
Похорон відбудеться в понеділок, 5-го листопада, в Бавнд Бруку. Осиротив дружину Марію та донечку Лесю з чоловіком Юрком Луциком, як рівнож маму і сестру в Україні.

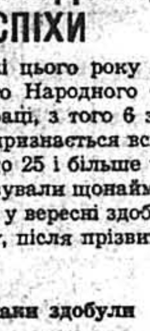
У ВЕРЕСНІ 6 ОРГАНІЗАТОРІВ ЧЛЕНІВ УНС НАГОРОДЖЕНО ЗОЛОТИМИ І 30 СРІБНИМИ ВІДЗНАКАМИ ЗА УСПІХИ

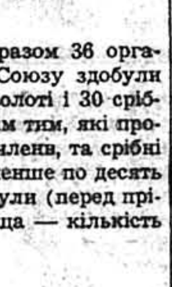
Джерзі Сиі. — В серпні цього року разом 36 організаторів членів Українського Народного Союзу здобули відзнаки за успіхи в їхній праці, з того 6 золоті і 30 срібні відзнаки. Золоті відзнаки признається всім тим, які протягом місяця зорганізували по 25 і більше членів, та срібні відзнаки для тих, що зорганізували щонайменше по десять нових членів. Золоті відзнаки у вересні здобули (перед прізвищем подане число Відділу, після прізвища — кількість зорганізованих членів):

Золоті відзнаки здобули

47. Анна Гарас — 29

305. М. Гентош — 28

233. Б. Дейчаківський — 27

200. І. Пригода — 27

42. П. Головачук — 25

320. І. Майко — 25

(Закінчення на стор. 4-ій)

АМЕРИКАНСЬКІ ДЕЛЕҐАТИ НА ПРОСОВЄТСЬКОМУ "ВСЕСВІТНЬОМУ КОНҐРЕСІ МИРОЛЮБНИХ СИЛ" ОБОРОНЯЮТЬ ДИСИДЕНТІВ, ОСКАРЖУЮТЬ МОСКВУ

Москва. — Від кількох днів усі совєтські газети заповнені довжелезними повідомленнями про перебіг т. зв. „Всесвітнього конґресу миролюбних сил", який відбувається тут у великій з'їздовій залі Кремля та в якому бере участь — згідно з твердженнями „Правди" та „Ізвєстій" — понад 3,200 делеґатів із 144 країн світу, які репрезентують „около 1,100 політичних партій, національних організацій і рухів та 120 міжнародних організацій". До зібраних на цьому конґресі промовив на вечірній сесії минулої п'ятниці, 26-го жовтня, генеральний секретар Центрального Комітету Комуністичної партії СССР Леонід Брежнєв, звертаючись до зібраних словами: „Дорогі друзі, шановні гості, товариші!" Совєтські газети з наступного дня, 27-го жовтня, заповнені текстом його промови та ентузіястичними описами перебігу Конґресу. Два дні пізніше, 29-го жовтня, на цьому конґресі сталося те, чого його орґанізатори та совєтські верховоди мабуть найменше сподівалися: американські делеґати виступили в обороні совєтських дисидентів, гостро засуджуючи Москву та совєтський режим за нехтування людськими правами. Совєтських газет з того дня пошта ще не доставила, але „Ню Йорк Таймс"з 30 жовтня в кореспонденції з Москви Христофера Врена інформує:

ПОВІДОМЛЕННЯ „Н. И. ТАЙМСУ"

„Гостра заява, яку підписали сім видатних американських лівих активістів, включно з Дейвідом Т. Діллінджером із Чикаґівської Сімки, о. Деніел Джей, Берріґен і о. Пол Меєр, була зарепрезентована сьогодні тут (у Москві) Всесвітньому конґресові миролюбних сил. Вона засуджує совєтських уряд за „кампанію закрити уста не тільки вашим інтелектуалістам, але й будь-якому совєтському громадянинові, що намагається висловити свої права". Сім активістів, які називають себе „одвертими критиками закордонної політики З'єднаних Стейтів", окреслили обмеження прав говорити і писати як „абсолютно нестерпне" в обидвох країнах та заявили: „Ми підтримуємо совєтських дисидентів у їх вимогах вільного слова і зібрання". Заяву привезли до Москви о. Меєр і Ґрейс Палій, антивоєнна активістка, обидвоє члени американської делеґації із 150 осіб, що бере участь у спонзорованому совєтами конґресі ..."

„Заяву — продовжує „Н. И. Таймс" — яку о. Меєр склав перед комісією в справах соціяльного проґресу і людських прав у напів заповненій авдиторії, деякі делеґати оплескували і деякі неґайно заатакували. Комісія є однією із 14 ділових груп конґресу, в якому бере участь понад 3,000 делеґатів із 141 країни. Було офіціяльне намагання перервати виступ о. Меєра ще заки він скінчив, на тій підставі, що він вичерпав призначених на поодинокі виступи п'ять хвилин, але той римо-католик вперто дійшов до закінчення. Заява ще ширше розкрила вразливу проблему, яку совєтські чинники намагалися оминути. Проти сьогоднішньої заяви опісля виступали ще інші делеґації. Більшість американських делеґатів не зайняли становища до цієї справи.

„Загальний тон дискусії, яка раптом виявилася несподіваним відхиленням від дбайливо „згармонізованого" конґресу, виринув у ранніх пополудневих годинах, після виступів деяких делеґатів, як, наприклад, одного африканського націоналіста, що вимагав „звільнення всіх в'язнів расового розмежування", — бразилійського психіятра, я-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Президент Ніксон стримував слідство — твердить Арчибалд Кокс

Вашинґтон. — У понеділок, 29-го жовтня, колишній спеціяльний Вотерґейтський прокуратор Арчибалд Кокс заявив, що хоч Білий Дім тепер твердить, що співпрацював із прокуратурою, то насправді президент Ніксон старався стримувати слідство. Виступаючи перед Сенатською юридичною комісією, Кокс твердив, що починаючи з 13-го червня, тобто невдовзі після назначення його на пост спеціяльного прокуратора, Білий Дім відмовлявся передати йому важливі документи, які стосувалися розмов Президента з його дорадниками, які могли бути замішані у Вотерґейтській афері. Кокс також сказав, що 20-го жовтня, тобто в день його звільнення із посту спеціяльного прокуратора, він був переконаний, що федеральне розслідування вломлу до головної квартири Демократичного Крайового Комітету та спроб затаїти цілу Вотерґейтську аферу було закінчене. Але, сказав, Кокс, він вже тоді був поширив слідство на інші здогадні проступки деяких членів персоналу Білого Дому та Комітету для перевибору Президента. Колишній спеціяльний прокуратор заявив, що в час його звільнення Президентом, він переводив точне переслухування Джона Діна, колишнього правного дорадника президента Ніксона. Свідчення Діна могло вияснити багато контроверсійних питань, твердив Кокс.

Арчибалд Кокс заперечив твердження ген. Александра Гейґа, який в неділю, 28-го жовтня, заявив, що Білий Дім передав був прокуратурі велике число документів, зв'язаних з Вотерґейтською аферою. Кокс сказав, що Білий Дім справді передав деякі документи, але він також вичислив цілий ряд важливих документів, які Білий Дім нібито відмовився передати прокуратурі.

Під час свого свідчення перед Сенатською юридичною комісією, Кокс заявив, що новий спеціяльний Вотерґейтський прокуратор повинен мати „повну незалежність" ,тобто бути цілком свобідним від контролі Білого Дому. Він підтримав законопроєкт, виготовлений демократичними законодавцями, за яким право назначення нового спеціяльного прокуратора було б надане федеральному судді Джонові Сіріці, а не президентові Р. Ніксонові. Демократичні законодавці та Кокс хочуть, щоб новий Вотерґейтський прокуратор мав „вільну руку" в переведенні слідства кримінальних аспектів Вотерґейтської афери та щоб не міг бути звільнений президентом Ніксоном, як був звільнений Арчибалд Кокс. Президент Ніксон натомість заявив, що новий спеціяльний прокуратор буде назначений діючим генеральним прокуратором Робертом Борґом, але за згодою самого Президента.

ЗСА відкладають ратифікацію торговельного договору з СССР

Вашингтон. — Речник американського Уряду заявив на Банковій Комісії Сенату, що Уряд не бажає собі дебатування і схвалювання в теперішньому часі американсько - совєтського торговельного договору, за яким ЗСА мали б признати Совєтам клявзулю „найвищого уприві лєєния", що у практиці дає державну ґарантію на довготермінові торговельні кредити. Сенатор Генрі Джексон, демократ із стейту Вашинґтон, зголосив у Сенаті поправку, яка узалежнює ратифікацію того договору від признання совєтським жидам та іншим громадянам права на свобідний виїзд, куди захочуть. Уряд був і є проти пов'язування такої вимоги з торговельним договором, вважаючи, що „тихою дипломатією" можна від Москви більше осягнути, як одвертим натиском. Бажання Уряду відкласти покищо взагалі всю цю справу стоїть у тісному зв'язку з ситуацією на Близькому Сході. За найпершими коментарями американський Уряд хоче переконатися про добру чи злу волю Москви щодо співпраці з Америкою у заведенні на Близькому Сході справедливого миру. Але, за пресовими коментарями, Уряд не має шансів перемогти в Конґресі у цій справі, бо поправка сенатора Джексона у Сенаті має за собою 77 сенаторів, спів - спонзорів, а в Палаті Репрезентантів аналогічну поправку зголосив конґресмен Чарльс Ванік, демократ з Огайо, діставши 289 спів - спонзорів. Дебати над тим американсько - совєтським торговельним договором мали розпочатися в минулому тижні, але їх відклали на бажання Уряду, щоб не вести їх в гарячій атмосфері війни на Близькому Сході.

Єгипет вислав своїх дипломатів до Вашинґтону

Вашинґтон. — До Вашинґтону прилетів Ізмаїл Фамі, єгипетський міністер туристики, діючий міністер закордонних справ на час перебування міністра закордонних справ Мохаммеда ель-Залта на сесії Об'єднаних Націй. Разом з отим дипломатом прибув ще д-р Абдулах Ерівн, єгипетський знавець міжнародного права. Обидва єгипетські делеґати належать до найближчого ґурту політичних дорадників і приятелів єгипетського президента Анвара Садата. Вислання їх до Вашинґтону, вірогідно з листом від Анвара Садата до президента Ніксона, характеристичне тому, що між Єгиптом і ЗСА формально зірвані дипломатичні взаємини ще від 1967 року, коли-то Єгипет неслушно закинув був Америці, що вона активно помагає Ізраїлеві у тодішній ізраїльсько-арабській війні. Названі єгипетські делеґати буцім-то мають дізнатися від Генрі Кіссінджера та президента Р. Ніксона про подробиці розмов Кіссінджера з совєтськими володарями у Москві, та перевірити інформації, що їх Єгипет дістав у цій справі від большевиків. Єгипетські керівні кола взагалі змінили в останніх днях своє становище супроти ЗСА, заманіфестувавши свою прихильність таким фактом, як проголошення в цілості тексту минулотижневих пресових конференцій Генрі Кіссінджера і президента Ніксона. Зокрема єгипетська преса з признанням підкреслила ствердження Г. Кіссінджера, що „не можна завернути до тих умовин, які спричинили останню війну", себто до окупації єгипетських територій Ізраїлем. Г. Кіссінджер мав уже дві розмови з єгипетськими дипломатами.

КОННАЛЛІ ПРО ЗВІЛЬНЕННЯ КОКСА

Колишній демократичний губернатор Тексасу Джон Конналлі, який недавно перейшов до Республіканської партії, в неділю, 28-го жовтня заявив, що на його думку, пояснення, які президент Ніксон подав у зв'язку із звільненням спеціяльного прокуратора Кокса, не були задовільні. Конналлі також сказав, що Президент кілька місяців тому повинен був погодитися на передачу судді Сіріці Вотерґейтських магнетофонних записів.

УКРАЇНСЬКІ ДЕМОКРАТИ НЮ ДЖЕРЗІ ГОСТЯТЬ КАНДИДАТА НА ГУБЕРНАТОРА

Демократичний кандидат на губернатора стейту Ню Джерзі Брендан Т. Бирн (третій зліва) відбув зустріч з чільними представниками Української Демократичної Організації цього стейту, очолюваної головним предсідником УНСоюзу Йосипом Лисогором (третій справа) під час прийняття в домі адвоката Джона Корібаніча (другий зліва), комішинера достави води північного Ню Джерзі. Темою нарад була передвиборча кампанія та якнайчисленніша участь українських громадян у виборах 6-го листопада. Перший зліва — Михайло Вархол, голова Українських Демократів в Джерзі Сиі; справа — Олександер Геренчак і Стенлі Звір, віцепрезиденти української стейтової організації.

З УКРАЇНИ ДІСТАЛИСЯ НА ЗАХІД СПОМИНИ ДАНИЛА ШУМУКА

(УІС „СМОЛОСКИП"). З України дістався на Захід великий, на 427 сторінок машинопису, другий том споминів відомого і довголітнього українського політичного в'язня Данила Шумука. Цю книгу написав Д. Шумук в 1970 році і вона була поширена в українському самвидаві. Перший том споминів органи КҐБ знайшли у нього в 1957 р., перед другим арештом, за що він був ув'язнений на 10 років.

Довгі роки Д. Шумук перебував у таборі ч. 11 в селі Явасі в Мордовії. Після відбуття свого другого ув'язнення його звільнили в 1967 році. Повернувшись в Україну Д. Шумук жив біля Києва і оженився з Надією Світличною. В часі масових арештів в січні 1972 р. він був знову заарештований. Суд над Данилом Шумуком проходив 5 - 7 липня 1972 р. Згідно з російською „Хронікою біжучих подій" ч. 27, його судили за статтею 62-2 Карного Кодексу УРСР за написання і розповсюднення своїх споминів. Другий том споминів, згідно з „Хронікою", КҐБ мало знайти у Івана Світличного в часі обшуків. Крім написання споминів, Д. Шумукові закидали розповсюднення в Україні статтей Джіласа і Дзюби та інкримінували протисовєтські вислови. Знайдений лист, адресований до І. Світличного, суд кваліфікував як „програмовий документ". Д. Шумук був втретє засуджений на 10 років таборів спеціяльного режиму і 5 років заслання. З початком жовтня 1972 року Д. Шумука перевезли в Мордовію. В 1972 році адреса Д. Шумука була: Потьма, Мордовська АССР, п/я 385-1, 6-ий отряд. Від часу вивезення його з України всякі інформації про стан його здоров'я і дальше місце перебування увірвалися.

Данило Шумук (організаційне псевдо Боремський) народився на Волині в 1914 році. Від своїх молодечих років він захопився комуністичною ідеологією, був членом комсомолу і КПЗУ. В 1933 р. він вперше оженився, а в 1934 р., коли він перебував у польській в'язниці, у нього народився син. Напередодні Другої світової війни він був звільнений з ув'язнення. Коли Волинь і Західню Україну прилучили до УССР, він включився у будівництвоС Совєтської України, працюючи аж до вибуху війни у Любомлі. У 1940 р. у нього народилася дочка. Обидвоє дітей правдоподібно загинули в часі Другої світової війни, а перша дружина пропала без вістки, коли він відбував своє перше ув'язнення (1945 - 1955. В часі німецької окупації він включився в український повстанчий рух на Волині, якого був активним учасником і в якому виступав під псевдонімом Боремський.

Другий том споминів Д. Шумука — це великий твір і він охоплює життя автора в роках 1943 - 1970 р. Книга ця появиться ще в цьому році у Видавництві „Смолоскип" ім. В. Симоненка.

Книга споминів Д. Шумука — це книга про страшну мартирологію українського народу в часі війни і після неї. Сторінка за сторінкою провадить читача почерез вишкіл і боротьбу в УПА, зустріч української націоналістичної з марксистською ідеологією в практичній дії і живими людьми, жахіття тюрем і концентраційних таборів, знайомство з багатьма визначними українцями, які десятки років перебували в ув'язненні. Будучи в УПА, Д. Шумук-Боремський перебував разом або зустрічався з такими визначними діячами, як Ростислав Волошин, ген. Ступницький, Ярослав Гарасименко, Андрій Мисечко та багатьома іншими, описуючи зустрічі з ними, спільні переживання та роздумування над сучасним і майбутнім українського народу.

В своїх споминах Д. Шумук описує не лише позитивні сторінки визвольної боротьби, але й має відвагу з'ясувати свій критичний погляд, який заставляє думати і дивитися дещо іншими очима на наше минуле, як пересічний українець до цього звичний.

Повний драматизму в споминах опис приходу Червоної Армії на Волинь, боротьба зі „стрибками" і похід групи Шумука-Боремського на Східні Українські Землі для продовжування підпільної боротьби.

Як народ сприймав нову дійсність, як дійшло до арешту Шумука, життя в совєтських тюрмах і концентраційних таборах, хто сидів по тих таборах і боронив українську і людську честь і гідність — пише Данило Шумук.

Спомини Д. Шумука — це кредо його життя. Це мабуть тому органи КҐБ кваліфікували цей твір, як програмовий твір для сучасного руху спротиву в Україні.

В одному місці Данило Шумук пише:

„Мені треба таку волю, щоб кожна людина могла сама собі влаштовувати своє життя так, як вона хоче жити і де вона хоче жити, щоб кожний мав запевнену змогу сам собі робити добро, щоб закон забороняв лише будь-кому будь-які вигоди за рахунок інших, себто за рахунок зла для іншого. Там, де організація чи партія робить для народу „добро", то це вже не добро, а горе, неволя, бо за це так зване добро вимагають від всього народу рабського послуху і всілякого роду зобов'язань усе життя, за це вимагають безперервних похвал і прославлення їх, немов би тільки завдяки їм герої були на цьому світі".

ЗБІРКОВА АКЦІЯУККА ДОБІГАЄ ДО УСПІШНОГО ЗАВЕРШЕННЯ; ДО 50-ТИСЯЧНОЇ МЕТИ БРАКУЄ ЩЕ ТІЛЬКИ 7,000 ДОЛЯРІВ

Ню Йорк. — З канцелярії Українського Конґресового Комітету інформують, що започаткована минулого місяця спеціяльна збіркова акція з метою придбати неґайно потрібних 50,000 долярів на продовжування оборони людських прав та на покриття зобов'язань відносно Другого Світового Конґресу Вільних Українців добігає до успішного завершення і є всі вигляди на те, що буде так успішно завершена в передбаченому часі, себто до кінця жовтня. До кінця минулого тижня зібрано 40,000 долярів; а в понеділок, 29-го жовтня, вплинуло від Відділів УККА та поодиноких жертводавців три тисячі долярів, отже до вповні успішного завершення збірки бракує ще тільки сім тисяч долярів, які могли вплинути в останніх двох днях місяця.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Співіснування і загроза війни

Несподівано для всього світу і, зокрема, для американського народу, майже безпосередньо після ніби згідливого договорення державного секретаря Генрі Кіссінджера у Москві щодо спільної дії у справі перемир'я і замирення на Близькому Сході, ті обидві „співіснувальні" великодержави опинилися в обличчі можливости вибуху між ними війни. Це була б Третя світова війна з використанням атомової зброї, себто — та війна погрожувала б знищенням людства. Хоча Совєти офіційно назвали „абсурдом" твердження президента Ніксона, що проголошення поготівля американських збройних сил було наслідком заміру Совєтів вислати на Близький Схід „поважних" військ, проте ніхто не може сумніватися, що правду казали Ніксон і Кіссінджер, а не Брежнєв. Кіссінджер ствердив на своїй пресовій конференції, що всі члени Крайової Ради Безпеки, вислухавши звідомлення про совєтські приготування до вислання на Близький Схід своїх військ, зокрема парашутних з'єднань, одноголосно заявилися за негайне проголошення воєнного поготівля.

Як звичайно, Совєти, зустрінувшись з рішучою поставою Америки, негайно завернули. Але той минулотижневий „епізод", що його Ніксон прирівняв до історичної „кубинської" кризи за часів Джона Кеннеді, коли Совєти пробували перетворити Кубу у свою атомову базу, надзвичайно повчальний. Поперше, ціле співіснування між Америкою і Совєтами завжди висить на волоску, не тому, що це держави „з різними соціяльними устроями", а тому, що Москва не вирeклася своїх імперіялістичних цілей і раз-у-раз пробує їх реалізувати, вибираючи на її думку найслабші пункти у світі та найдогідніші моменти. Далі: американські керівні кола, у Білому Домі й Пентагоні, завжди свідомі цього, пильно стежать за всіма отими совєтськими ходами і завжди готові протиставитися їм.

Очевидно, однаково у Москві, як і Вашингтоні здають собі справу із страхітливих наслідків атомової війни; тому в останній хвилині стараються виминути її. Але не відомо, коли Москва перетягне струну — без можливости відвороту.

Добра вістка

Проголошений у вчорашньому числі „Свободи" комунікат про наради у справі створення Ради Українських Церков — це добра вістка. Кожне об'єднання будь-яких українських конструктивних сил у добі сучасного українського лихоліття — бажане, позитивне явище. Що й говорити про спільний фронт українських Церков у загальнонаціональних гуманітарних, харитативних, культурних та інших справах, які не заторкують канонічних і структуральних різниць, існуючих між Церквами. Мова про Раду, як зв'язковий чинник між українськими Католиками, Православними й Євангельськими Церквами. Ближчі подробиці про запланований ними статут чи правильник та подробиці про їхні дотеперішні наради ще не проголошені. Але сам принцип — надзвичайно здоровий і треба тільки привітати.

Існує одно спільне в історії й характері всіх цих трьох Церков: їх національний момент. Всі ці Церкви нерозривно пов'язані з українським народом, його історією і його терпінням. Однаково Українську Автокефальну Православну Церкву, як Українську Католицьку Церкву Москва знищила не з уваги на їх релігійні канони й внутрішній устрій, а з уваги власне на їх український національний характер. У передвоєнній Польщі була переслідувана українська Православна Церква, за післяверсальської Польщі — безперервні шикани, обмеження і нагінку терпіла Українська Католицька Церква. Тепер Москва зараховує діяльність українських протестантів в Україні до найлютіших своїх ворогів. Тому в отій задуманій Раді Українських Церков напевно не йдеться про будь-яку „політизацію" Церков, якої ніхто з розумних громадян, вірних будькотрої Церкви, не вимагає. Але було б надзвичайно позитивним ділом, коли б така Рада причинилася до більшої активізації Церков у загальному суспільному житті: це ще більше наблизило б кожну з тих Церков до вірних та протиділяло б багатьом загрозам для цих наших Церков у теперішніх турботливих часах.

Немає аргументу, що його можна б навести проти задуму Ради Українських Церков. Можна тільки висловити побажання, щоб ця ідея діждалася свого здійснення і щоб Рада Українських Церков охопила дійсно всі існуючі Церкви всіх трьох віровизнань. Для добра Церков, їх духовенства і вірних, для добра українського народу, всієї української спільноти в Україні і поза нею.

Д-р Петро Ігнат

ЩЕ НЕ ПІЗНО

Ми промарнували вже багато часу в наших еміграційних ґетто на дискусіях над маловажними, часом і зовсім непотрібними справами. Однак, ще не пізно приступити до дійсно конструктивної державно-будівничої праці. За те все, що було та ділялось в минулому, можна б винити тільки провід або проводи, які керували нашим життям так, щоб ми заспокоїлися з тим, що стали американцями українського походження.

Стоїмо перед Другим Конгресом СКВУ. Перший проіснував шість літ так тихенько, що навіть не всі знали про нього. З Приводу Другого СКВУ появилося вже в пресі багато вартісних статтей та зауваг відносно праці та досі невикористаних нами можливостей. Назагал автори статтей досить далекі від оптимізму. Не диво отже, що з певною резервою очікуємо і Другий СКВУ. Сама структура Першого СКВУ вже з самого початку не була поставлена так, щоби могла задовольнити наші потреби та інтереси. До того ще й не всі керівні органи стояли на висоті завдань. Хочемо вірити, що це вже не повториться.

Із статтей з нагоди Другого СКВУ окрему увагу звернула стаття д-ра В. Шандора „Не повторяймо старих блудів" („Свобода" з 25-го вересня б. р.) Хоча редактор І. Кедрин і стукнув у неї, але її вартости не зменшив („Свобода" з 29 вересня б. р.) Ми не зможемо вийти успішно на міжнародний форум без належного розроблення та узгіднення таких фундаментальних проблем, про які згадав д-р В. Шандор. Можливо, що редактор Кедрин мав на увазі, що СКВУ не зможе поширити свою діяльність і на терен поза наше ґетто. Підписаний зрозумів статтю В. Шандора так, щоб з нагоди Другого СКВУ зробити спробу і відбути ділову конференцію „На вершинах", на якій розглянено б наведені ним чотири важливі політичні проблеми. Це би мав бути свого роду вступ до ділової політичної консолідації, що і в моїй опінії конче потрібне.

Якщо хтось думає знову зачинати працю СКВУ від „Координаційних Рад" та крайових координацій, то забудьмо про успіхи. В країнах побуту українського поселення всі існуючі там організації треба залишити в спокою. Хай вони працюють та розвиваються свобідно, як і досі. У нашому випадку можна координувати через успіхи в праці на особистій базі, тільки треба мати відповідний підхід до справи. Наперед покажім працю, а потім буде й координація всіх довкола СКВУ.

Оскільки ми вже раз хочемо добитись помітного успіху в нашій визвольній справі, то провід СКВУ повинен бути зложений з фахових людей, якими наше суспільство диспонує. Ми шануємо наших заслужених людей, але не хочемо пошкодити справі просто шануючи їх. Вибрані таким чином фахові особи, керували б працею у своїх ресортах при допомозі Секретаріяту. До найважніших завдань Секретаріяту повинно б належати:

1. Постійний контакт з урядовими чинниками даної держави.

2. Контакти і вплив на місцеву чужомовну пресу в перспективі наших інтересів.

3. Постійний спостерігач СКВУ при Об'єднаних Націях в Ню Йорку.

Отже, ми мусимо змагати до того, щоб наші Морози, Дзюби, Григоренки не тільки знали в Києві про існування СКВУ, але щоб і відчули, що при Об'єднаних Націях наші інтереси СКВУ обороняє через прихильників нашої справи. Не можемо поминути мовчанкою, що така праця вимагає поважних фондів. Досвід показав, що українці дають і дадуть гроші на конкретну реальну роботу.

Тому масова маніфестація в днях 1-4 листопада б. р. в Торонті повинна поставити собі за ціль: реальна та ділова праця на міжнародньому форумі. Отже, залежить від нас, чи хочемо творити ще одно ґетто, чи може хочемо винести українську визвольну проблему на міжнародний форум, куди вона належить.

Пекін закидає Москві злу волю, не вірить у згоду ЗСА і СССР

Пекін. — С. З. Солцберґер з „НИ Таймсу" перевів у Пекіні поверх двогодинне інтерв'ю з прем'єром комуністичного Китаю Чджу Ень-лаєм, який, м. ін. знову закинув Совєтам „експансіонізм" і „фашизм" та нехіть унормувати совєтсько-китайський кордон. Чджу Ень-лай заперечив, наче б комуністичний Китай жадав повернення йому всіх земель, що їх царська Росія дістала в Азії на основі договорів, накинених Китаєві у 19-му сторіччі, але звернув увагу, що совєтсько-китайські кордони взагалі не були ніколи уточнені і це, мовляв, треба би тепер зробити, але не можна цього перевести внаслідку злої волі Москви. Комуно-китайський прем'єр підкреслив кількакратно, що його не цікавить справа Вотерґейту, як внутрішня справа Америки, яка не має впливу на відносини між Пекіном і Вашингтоном. Він бажав президентові Ніксонові, щоб той переміг труднощі, що їх має на внутрішньому американському ґрунті. Заявив, що дипломатичні взаємини між ЗСА і Китаєм можна буде відновити тоді, коли ЗСА зірвуть всі зв'язки з теперішнім Вільним Китаєм на Тайвані.

Олександер Брик

ЗА ГРІХИ МАТЕРЕЙ ПОКУТУЮТЬ ЇХ ДІТИ

Доказовим фактом є, що немовля одідичує риси характеру своїх батьків, дідів чи навіть прадідів. Отже ж, велику ролю в характері дитини грають ґени. Деякі матері приводять на світ і виховують великих людей - геніїв; інші — пересічних, а ще інші — родять тупоумних чи й зі злочинними нахилами. Особливо тих останніх виховувати дуже тяжко. Такі діти, без дбайливого виховання, не приносять добра і користи нікому — ні родині, ні суспільству, ні державі. Навпаки, вони стають тягарем для держави, страхом для суспільства. Державу вони обтяжують фінансово, роблять заколоти, злочини, включно з убивствами.

Причина: поперше передання ґенів, подруге брак виховання. Найчастіше таких дітей виховує вулиця. Якби батьки зуміли дітям поганими завдатками вщепити любов до людства, чесність, віру в Бога, то майже певно, що вони не пішли б на „круту дорогу". Тоді людство було б досконалим, а на нашій земній пляненті був би рай.

Погляньмо на звіринний і пташинний світ. У них розуму немає, вони керуються інстинктом, але чи звір, або пташка залишать коли своє гніздо та своїх малят на призволяще? А скільки матерів утікають від відповідальностей, від клопотів, турбот, шукаючи розваг, забаганок, а своїх малят залишають на призволяще. У звіринному світі природою даний інстинкт самозбереження такий сильний, що вони з лиця землі стерті не будуть. А що чекає людство?

Людина від Сотворителя одержала всі атрибути, які конечно потрібні для існування на землі: розум, серце, сумління, душу і фізичну силу. Жадне створіння на землі людині до дорівнює. Людина є найдосконалішою. Одначе, часто вона поводиться по-хижацьки, по-тиранськи, як, наприклад, Сталін чи Гітлер, що знищили кільканадесят мільйонів людей.

Особливо тяжко виховувати дітей в теперішніх обставинах. Часи патріярхальної сім'ї - родини минулися. Діти дружаться і відходять „на своє", а про батьків (як їм добре поводиться) забувають, хіба що потребують якоїсь допомоги. Особливо тяжко відчувають це матері, які в своїх дітей вклали всі свої сили, найкращу частину свого життя. Приходить День Матері чи День Уродин — чекають вістки від дітей — заглядають в поштову скриньку, чи не задзвонить телефон або дзвінок біля дверей, — вони не чекають дорогих дарунків, вони чекають лише вісточки — теплого слова чи привіту. Особливо прикро матерям, коли це роблять їх дочки, бо, як говорить наша приповідка, „син є сином поки не ожениться".

Але є й різні матері. Пригадується мені одне коротке правдиве оповідання: довідалася одна жінка - мати, що у її знайомої згинув на фронті син - одинак. Зворушило це її до сліз і вона з жахом уявляла, що мусить переживати бідна мати, син якої загинув. Зібрала всі зусилля та пішла відвідати бідну матір, щоб розважити її. Стояла довго перед дверима, не маючи відваги увійти. Нарешті подзвонила. Двері відчинила якась незнайома жінка. Із сусідньої кімнати було чути веселі голоси. „Прошу, заходьте", — сказала господиня дому. В гостинній кімнаті сиділи ще три жінки і грали в карти. „Як вам подобається мій новий карточний столик і крісла? Я вже дала за нього завдаток із тих 10,000 дол., що належаться мені, як компенсата за втрату сина", щебетала „мати" загинулого.

Читав я про маму Чарлі Менсона, якого заарештували в листопаді 1969 р. у зв'язку з вбивством артистки Шерон Тейт і шести інших. Вона виглядає багато старше, як 58 літ, а почуває себе, за її словами, як дев'ятнадцять. Вона худа, згорблена, хвора на легені, нервова і безперервно курить. Ночами, коли її огортає страх цілу ніч просиджує в кріслі — не спить, а на другий день, з перевтомлення, тратить свідомість. Постійне нервове напруження викликує дрижання, спазми і вона не може ні їсти, ні пити. Про неї преса писала, як про найгірший тип жінки і матері, яка жорстоко відносилася до свого сина і зовсім про нього не дбала, через що її син пішов на дорогу злочинів.

„Це не правда", — каже мати Менсона в одному інтерв'ю. — „Я ввесь час мовчала і ховалася. Коли в безсонні ночі я все обдумала, я прийшла до висновку, що моєю найбільшою помилкою у вихованні мого сина було це, що я була до нього надто поблажлива, на все йому дозволяла і тим його зіпсувала. Чарлі діставав усе, чого забажав, і це пізніше стало девізом його життя... За останніх п'ять літ я вже третій раз замужем і маю від другого чоловіка 10-літню донечку, від якої тримаю в таємниці, що я мати Менсона. Це знає лише мій чоловік, кількох родичів і моя приятелька. Я ховаюся від репортерів, лише одному дозволила на інтерв'ю під умовою, що він не виявить мого імени ані місця замешкання. Все тримаю в секреті задля моєї донечки, яка нічого не знає і надіюся, що мені пощастить зберегти цю таємницю, поки їй не буде бодай 12 років і вона зможе зрозуміти, — тоді ми з чоловіком їй про це скажемо. Всі газети, журнали ми від неї ховаємо. Колись дівчина прочитає, що її брат вчинив одне з найбільш жахливих, жорстоких і безпідставних убивств. Вона буде читати, що її мама була проституткою, яка не знала, хто був батьком її одинокого сина. Що вона була сиділа разом із своїм братом у в'язниці за побої і грабунки чоловіків, яких вона заманювала до коршми в Сінсиннетті, що вона алькоголічка та плентaлася із із стількома мужчинами, що навіть її син, сам злочинець, з огидою виїхав з мешкання розпусної, жорстокої і холодної матері".

Мати Менсона про своє минуле говорить відкрито, деякі факти признає, деякі заперечує.

Ми не претендуємо на знавців і не збираємося аналізувати, чи обвинувачувати матері Менсона. Мені, як батькові, сумно, бо вона очевидно, сина любила, але фактом є, що належного виховання, в теплій родинній атмосфері, під захистом матері і батька, він не мав. Отже, тут є велика осторога для молодих подруж, що вже мають дітей — в першу чергу думати про дітей, не про себе, не бути самолюбми, не шукати легкого життя і розваг, а взяти повну відповідальність за цю істоту, якій вони дали життя.

Щоб оправдати чи властиво надолужити свої помилки, ця мати його зіпсувала, потурала його забаганкам, толерувала його лінивство.

Тому, що молодь тепер переважно розпущена, батькам повинна допомогти держава, яка має засоби. В школах треба присвятити більше часу на виховання, на будову характеру. В університетах треба мати лекції, на яких давалося б вказівки тим, що думають одружуватися. Їм треба вияснювати, яку велику відповідальність беруть на себе за своїх дітей. Багато молодих батьків трактують дитину, як іграшку, або як поміч у затриманні подружжя, яке розлітається.

Особливо дівчатам перед тим, як виходять заміж, треба добре застановитися чи подружжя для них, чи велика відповідальність матері їх під силу, чи за їх гріхи не будуть покутувати їхні діти.

ГЕНЕРАЛ ФРАНКО Й КОМУНІЗМ

(МР). — Чимраз більше представників комуністичних держав прибуває до Еспанії. Прибув Чен Чао-юан, перший амбасадор червоного Китаю. Його приїзд замітний тим, що це вперше від закінчення громадянської війни в Еспанії в 1939-му році Еспанія нав'язала повні дипломатичні взаємини з комуністичною державою, крім Куби. Сподіваються, що ще цього року прибуде до Еспанії амбасадор Східньої Німеччини, Польщі, а можливо теж із інших країн Східньої Європи. Прибув також наново до Мадриду Юрій Кошін із СССР. Та він є тільки представником постійної торговельної місії. Покищо не видно, щоб Мадрид і Москва обмінялися амбасадами.

Були часи, коли уряд ген. Франка ставився вороже до комунізму. Та з часом відносини змінилися. Не покидаючи свого строгого протикомуністичного наставлення, Еспанія придержується нової політики супроти комуністичного світу. Промовляючи про зв'язки зі Сходом, ген. Франко в промові до народу в грудні м. р. сказав: „Мусимо жити згідно з дійсністю, а не з фантазією. Світ є такий, який є, а не такий, яким ми хотіли б бачити його".

Перші спроби настановити зв'язки з комуністичними державами почала Еспанія в 1956-му році, а саме з СССР у торговельних справах. Одначе ті переговори припинено кілька місяців пізніше, коли совєти здавили мадярське повстання. Пізніше знову роблено спроби нав'язати взаємини головно з іншими країнами совєтського бльоку. Ті переговори довели до торговельних і консулярних взаємин із Румунією в 1967-му році, а за ними почалися подібні переговори з Польщею, Мадярщиною, Болгарією і Чехо-Словаччиною. В січні ц. р. Еспанія встановила дипломатичні зв'язки із Східньою Німеччиною. В березні ц. р. Еспанія зірвала дипломатичні взаємини з національним Китаєм, а нав'язала з комуністичним Китаєм. Югославія має в Мадриді торговельну місію, але без дипломатичного представника.

Це більш [illegible] відношення Еспанії до комуністичного світу пояснюють тим, що важними є взаємини з усіма державами, а відокремлення з ідеологічних причин є [illegible]. Цей погляд закріпився ще більше, як великі держави стали вести переговори в справі співжиття. В противенстві до встановлення повних дипломатичних взаємин між Еспанією і комуністичним Китаєм, переговори між Мадридом і Москвою поступають повільно, може за обопільною згодою. В Еспанії наставлення прихильників ген. Франка до СССР все ще вороже й еспанський уряд навіть під теперішню пору мусить рахуватися з тим. Та хоч на повні дипломатичні взаємини, як здається, нема надії, то Еспанія і СССР таки співпрацюють в інших ділянках, бо обі держави вважають це корисним.

ОПИТУВАННЯ ҐАЛЛУПА ПРО ВИБОРИ ПРЕЗИДЕНТА ЗСА

Опитування переведене Інститутом Ґаллупа між 6-им і 8-им жовтня ц. р. виказало, що коли б тоді відбулися вибори на президента ЗСА й від Демократичної партії кандидував би сенатор Едвард Кеннеді, а від Республіканської губернатор Роналд Ріґен, то переміг би сен. Кеннеді. Із [illegible] 50 відсотків [illegible] голосували б за сен. Кеннеді, а 43 відсотки [illegible] губ. Ріґеном, 7 відсотків запитаних не були певні [illegible] із цих двох [illegible] ли б, або подали [illegible] кандидатів. У попередніх опитуваннях Кеннеді та Ріґен виказалися найсильнішими кандидатами у своїх відповідних партіях.

Д-р Б. Олесницький

У ТРИДЦЯТИРІЧЧЯ СМЕРТИ ПРОФ. Д-РА МАРІЯНА ПАНЧИШИНА

(6-IX-1882 — 9-X-1943)

(3)

Вважаючи туберкульозу за щось більше ніж злощасну хворобу та особисту справу тих, що на неї хворіли і від неї помирали, проф. Панчишин розумів її, як велике суспільне лихо, як грізну народну здоровну проблему, успішна розв'язка якої вимагала плянової і координованої лікарської та суспільної акції. Він болюче відчував факт, що малоземельність і матеріяльна вбогість загалу українського населення та його носторичне недоживлення були в цей час великою перешкодою для успішного поборювання туберкульози і з тим більшим переконанням і тим більшою снагою він підкреслював потребу профілактичних засобів та гігієнічної освіти. З власних матеріяльних засобів проф. Панчишин заснував, примістив безплатно у власному будинку та устаткував у Львові „Протитуберкульозний Диспанзер", забезпечивши його навіть рентґенівським апаратом. До дальших його плянів у боротьбі з туберкульозою належало творення народних туберкульозних санаторій і для тієї цілі збиралися вже фонди, а окремий громадський комітет влаштував у 1937 р. у Львові репрезентаційний Равт з доходом на народні санаторії.

Війна та прихід большевиків перервали велику і наполегливу акцію проф. Панчишина та його співробітників для поправи народного здоров'я на західньо-українських землях.

Нова політична ситуація і несподіваний вибір проф. М. Панчишина на депутата Верховної Ради СССР, до чого знаючи про його велику популярність у народі, присилували його нові окупанти, відтак його праця в Обласному Відділі Здоровоохорони у Львові, де він мав змогу деякий час діяти в користь здоровних справ українського населення, а вкінці його роля в українізації Львівського Медичного Інституту, що постав на базі польського медичного факультету Університету Яна Казимира, та його праця як професора внутрішньої медицини і керівника Клініки Шпитальної Терапії Львівського Медичного Інституту — це короткий!, але складний і нервовий етап життя шляхетної і доброї людини, яка, використовуючи своє несподіване виїмкове становище „червоного сенатора", — старалася, не зважаючи на власну безпеку, робити добро та де тільки можна давати допомогу і своїм впливом рятувати від заглади та переслідування численних безневинних людей. Часті інтервенції проф. М. Панчишина в політичних чинників у справах жорстоко переслідуваних „ворогів народу" дуже скоро дали їм зрозуміти, що проф. Панчишин — це не їх людина і не політичний опортуніст, потрібний їм для маскування їх ганебного винищування українських патріотів, і нема сумніву, що тільки швидкий прихід німців врятував його від ліквідації.

В часі німецької окупації проф. Панчишин всіми своїми силами та різними ходами старався відновити працю Львівського Медичного Інституту, маючи на меті дальшу розбудову українського медичного факультету та потребу продовжування студій для сотень українських студентів, що вчилися у Медичному Інституті. Спершу ніякі людські чи політичні арґументи не промовляли до переконання німецьких політичних наставників, які і так плянували знищити українську інтеліґенцію. Щойно поширення епідемії тифу та інших пошестей на окупованих німцями територіях і недостача лікарів, що стала ще дошкульнішою після ліквідації жидівських лікарів, яких у Західній Україні було багато, та можливість поширення інфекцій на військових і цивільних німців були тими фактами у меморіялах проф. Панчишина до Кракова і Берліна, які переконали німців про дійсну потребу високої медичної школи для автохтонів і довели до створення т. зв. Медичних Фахових Курсів, що постали на базі колишнього Медичного Інституту. Не зважаючи на понижаючу назву, на німецьку адміністрацію та німецьку викладову мову, дух у цій медичній школі був український, багато катедр та асистентур, завдяки стараннямпроф. Панчишина та його співробітників, було обсаджено українськими лікарями і більшість студентів становили українці.

Велике число наших лікарів, що під сучасну пору живуть і практикують у вільному світі, почали свої медичні студії або продовжували їх у Львові завдяки подивугідним і невтомним зусиллям проф. Панчишина, що в умовинах війни та жорстокої німецької окупації так дуже добивався і таки добився відновлення високої медичної школи. Їхні студії у Львові не змарнувалися, вони закінчили їх після війни на різних европейських університетах, а відтак влаштувалися у Новому Світі. Багато з них пам'ятає і з вдячністю згадує проф. М. Панчишина, який так дуже клопотався за український лікарський доріст.

Офіційно німецький, але в дійсності тимчасово український характер Медичних Фахових Курсів, на яких студіювали теж поляки, був дуже не до вподоби польським шовіністам, які не могли стерпіти хоч би й частинно української високої медичної школи у Львові і вони почали терористичну акцію проти українських членів факультету. Від скритовбивчої кулі згинув д-р Андрій Ластовецький, що завідував катедрою фізики. Проф. Панчишинові, як головному будівничому української медичної школи, неодноразово передавали присуд смерти, але він, не оглядаючись на небезпеку, спокійно продовжував свою працю, як професор і керівник клініки внутрішніх хвороб, а українські студенти сторожили його постійно, охороняючи від польських терористів.

В цих умовинах фізичного виснаження, постійної нервової напруги, небувалого навантаження працею (клініка, виклади, приватна практика) та непевного завтра — серце проф. Панчишина не видержало. Він захворів на гострий інфаркт серцевого м'яза, який за кілька днів скінчився катастрофою. Дня 9 жовтня 1943 р. великий і досконалий лікар свого часу, вчений і будівничий українського високого шкільництва, приятель і опікун лікарської молоді, а передусім добра і шляхетна людина помер у митрополичій палаті на Святоюрській горі, де він перебував як гість свого довголітнього пацієнта, Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького.

Можливо, що сьогодні, 30 років після його передчасної смерти, вдосконалені засоби модерної кардіології, застосовувані у відділах коронарного порятунку (Coronary Care Units), не дали б проф. Панчишинові померти. Сама свідомість неймовірного розвитку медичних наук та допоміжної медичної технології, що в усіх ділянках медицини заіснувала за цих 30 років, не тільки посилює біль за тим, хто так передчасно від нас відійшов, але й зроджує жаль, що ця шляхетна людина і великий лікар та вчений, який вмів лікувати найкращими засобами свого часу, не дожив до наших днів, коли в медицині так дуже багато змінилося, коли її горизонти так дуже поширилися і коли навіть лікар пересічних [illegible] може так багато більше зробити, ніж велетні медичної професії вчорашнього дня.

А втім, пригадуються слова якогось скромного вченого наших днів, який, приймаючи нагороду за свій великий науковий винахід, заявив, що ми не в силі були б доглянути далеких горизонтів прийдешнього, коли б не стояли впевнено і твердо на плечах наших великих попередників.

(Кінець)

УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ НЕГАЙНО ПОТРЕБУЄ $50,000 НА ПРОДОВЖУВАННЯ АКЦІЇ ОБОРОНИ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ ТА НА ВИКОНАННЯ СВОЇХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ВІДНОСНО ДРУГОГО СВІТОВОГО КОНГРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ. ДОПОМОЖІТЬ СВОЄЮ ЩЕДРОЮ ПОЖЕРТВОЮ.

UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE OF AMERICA, INC.
302-304 West 13th Street New York, N.Y. 10014

Демонстрація сили ЗСА

Вашингтон. — Один з американських морських велетнів, літаконосець „Генкок", разом з 4-ма нищильниками і одним танкером відплив з Тихого океану в сторону Індійського океану з вірогідною ціллю — Перської затоки. Газети твердять, що ЗСА пересувають такі морські сили у зв'язку з ситуацією на Близькому Сході та зосереджуванням совєтської морської фльоти на Середземному морі.

Лікарі заперечують вплив кави на серце

Лікарі із „Кайзер - Перманенте Медикал Сентер" у Овкленді, Каліфорнія, заявили, що переведені ними досліди виявили, що немає жадних доказів, що пиття кави може спричинити удари серця. Висліди їх дослідів були поміщені в останньому числі „Ди Джернал оф ди Америкен Медикал Асоссієйшен". Рапорт каліфорнійських лікарів напевно викличе гостру полеміку на цю тему, бо минулого року один медичний центр у Бостоні, Массачусетс, перевів подібні досліди, які виказали, що таки існує зв'язок між питтям кави та ударами серця.

ОСЕРЕДОК СУМА ІМ. ГЕН.-ХОР. ТАРАСА ЧУПРИНКИ в НЮ ЙОРКУ, Н. Й.

— влаштовує —

в суботу, 24-го листопада 1973 року

о год. 9-ій веч.

ВЕЛИКУ ОСІННЮ ЗАБАВУ

в авдиторії школи св. Юра в Ню Йорку

при 215 Схід 6-та вул.

В ПРОГРАМІ ЗАБАВИ

ВИБІР КОРОЛЕВИ ОСЕРЕДКУ СУМА

- Аранжер забави — акторка ІВАННА КОНОНІВ.
- Оркестра БОГДАНА ГІРНЯКА
- Столики просимо замовляти в Осередку СУМА.

На забаву запрошуємо Українське Громадянство м. Ню Йорку й околиці.

КОМІТЕТ ЗАБАВИ

Управа Станиці Б-ва УСС у Ню Йорку

з жалем повідомляє про відхід у Вічність

о. ВОЛОДИМИРА РОМАНА РАБІЯ

члена Контрольної Комісії Станиці Б-ва УСС.

ПОХОРОН відбувся у вівторок, 30-го жовтня 1973 року.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

СТАНИЦЯ Б-ВА УСС у НЮ ЙОРКУ

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — ОКРУЖНА РАДА у НЮ ЙОРКУ
Реферат Суспільної Опіки

запрошує Громадянство на ПАНЕЛЬ

МЕНІ 35-ий РІК МИНАЄ...

що відбудеться

дня 4-го листопада 1973 р.

о год. 2-ій по пол.

у новій домівці СУА

при 108, 2-га Аве., 1 пов.
у Ню Йорку, Н. Й.

Д-р М. Шпитко та Мгр. О. Процюк

говорять на тему економічного плянування на майбутнє.

Увага! ЙОНКЕРС і ОКОЛИЦІ! Увага!

УКРАЇНСЬКИЙ ГРОМАДСЬКИЙ КОМІТЕТ в ЙОНКЕРСІ, Н. Й.

— влаштовує —

СВЯТОЧНУ АКАДЕМІЮ

для відзначення

55-ої РІЧНИЦІ ЛИСТОПАДОВОГО ЗРИВУ
та 31-ої РІЧНИЦІ УПА

в неділю, дня 11-го листопада 1973 р.

ПАНАХИДА

ЗА ВПАВШИХ БОРЦІВ ЗА ВОЛЮ УКРАЇНИ
буде відслужена
в Українській Католицькій Церкві СВ. МИХАЇЛА
після Співаної Служби Божої
(Початок Служби Божої о год. 10-ій рано).

Початок Академії о год. 4-ій по пол.
в залі УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
при 301 Палісейд Авеню, Йонкерс, Н. Й.

В ПРОГРАМІ СВЯТОЧНОЇ АКАДЕМІЇ:

- Апель Молоді Осередку СУМА та Станиці Пласту;
- Святкову промову виголосить ред. Іван Кедрин-Рудницький

В МИСТЕЦЬКІЙ ПРОГРАМІ ВИСТУПИТЬ

- Бандурист — Гість з Англії Володимир Луців;
- Деклямація Дружинниці СУМА Олі Шкафаровської
- Виступ Юнацтва СУМА під керівництвом Виховниці пані Марії Кіцюк.

До численної участи запрошує —

КОМІТЕТ

УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО ІСТОРИЧНОГО ТОВАРИСТВА

ділиться з Українським Громадянством сумною вісткою, що дня 8-го жовтня 1973 р. на 81-му році життя, відійшов у Вічність

Проф. ЮЛІЯН КАМЕНЕЦЬКИЙ

член Українського Історичного Товариства і заслужений український педагог і громадський діяч.

Достойній Родині Покійного складаємо вислови найглибшого співчуття.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Замість квітів на свіжу могилу Дорогої і Незабутньої

бл. п. Олі Янчишин

складаю 25.00 долярів на Фонд „Церква в Потребі".

Ню Йорк, Н. Й. Марія ПІДГОРОДЕЦЬКА

10-ий КУРІНЬ УПС „ЧОРНОМОРЦІ"

повідомляє, що

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

сл. п. пл. сен. Інж. ЯРОСЛАВА ЛУЧКАНЯ

відбудуться

ПОМИНАЛЬНІ БОГОСЛУЖБИ

в таких церквах:

СЕРЕДА, 31-го ЖОВТНЯ 1973 р.
СИРАКЮЗИ, Н. Й. — год. 7-ма веч. ПАНАХИДА в Українській Православній Церкві ім. СВ. ЛУКИ при вул. Ловелл;

ЧЕТВЕР, 1-го ЛИСТОПАДА 1973 р.
ГАРТФОРД, Конн. — год. 7:30 веч. ПАНАХИДА в Українській Православній Церкві ім. СВ. ВОЛОДИМИРА при вул. Расс;
ДЕТРОЙТ, Міш. — год. 7:30 веч. в Українській Православній Катедрі ім. СВ. ПОКРОВИ при вул. Евергрін;
ЛОС АНДЖЕЛЕС, Каліф. — год. 8-ма веч. ПАНАХИДА і СЛУЖБА БОЖА в Українській Католицькій Церкві при вул. Де Лонпре;
ТОРОНТО, Онт. — год. 7:30 веч. ПАНАХИДА в Українській Католицькій Церкві ім. СВ. МИКОЛАЯ при вул. Кайнс;

СУБОТА, 3-го ЛИСТОПАДА 1973 р.
РОЧЕСТЕР, Н. Й. — год. 5:30 веч. ПАНАХИДА в Українській Православній Церкві ім. СВ. ПОКРОВИ при вул. Клінтон;

НЕДІЛЯ, 4-го ЛИСТОПАДА 1973 р.
КЛІВЛЕНД, Огайо — год. 3-тя по пол. ПАНАХИДА в Каплиці на Пластовій Оселі „ПИСАНИЙ КАМІНЬ";
БАВНД БРУК, Н. Дж. — год. 12-та дня ПАНАХИДА в Церкві-Пам'ятнику ім. СВ. АНДРЕЯ.

10-ий Курінь УПС „Чорноморці" запрошує усіх Пластунів та Пластунок, Знайомих і Приятелів взяти численну участь у цих поминальних відправах та згадати в молитвах нашого Незабутнього Друга.

Замість квітів на Його свіжу могилу, просимо складати датки на Стипендійний Фонд для малолітніх дітей Покійного. Датки слати на адресу:

Luczkan Memorial Fond
c/o Self Reliance (Detroit) F.C.U.
11838 Josef Campau Ave., Detroit, Mich. 48212

УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ
ВІДДІЛ ПАССЕЙК-КЛИФТОН, Н. Дж.

запрошує Українське Громадянство Пассейку й околиці на

ЛИСТОПАДОВУ АКАДЕМІЮ

ПРИСВЯЧЕНУ

55-річчю славного Листопадового Зриву

яка відбудеться

в неділю, 4-го листопада 1973 р., о год. 6-ій веч.
в Українській Централі в Пассейку, Н. Дж.

УПРАВА

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими,
що в неділю, 28 жовтня 1973 р. по довгій недузі, у шпиталі в м. Гіббінгу, Мінн.
упокоївся в Бозі
наш Найдорожчий

ЧОЛОВІК, ТАТО, СИН, ДІДО, БРАТ і ШВАГЕР

бл. п.

ПРОФ. ЮРІЙ ПУНДИК

професор економії в Стейтовому Каледжі в Гіббінґ, Мінн.
Нар. 4-го листопада 1918 р. в с. Печірне к. Крем'янця на Волині.

ПОХОРОН відбудеться в понеділок, 5-го листопада 1973 р. в українській православній церкві в Бавнд Бруку, Н. Дж. і після Служби Божої Тлінні Останки Покійного будуть поховані на місцевому цвинтарі.

В глибокому смутку

дружина — МАРІЯ
діти: ЛЕСЯ ЛУЦИК з чоловіком ЮРКОМ і дітьми:
ХРИСТИНОЮ і СТЕПАНОМ
ОЛЯ і РОМАН
МАМА і СЕСТРА в Україні
МИХАЙЛО КАРКОЦЬ з родиною
ПЕТРО КАРКОЦЬ з родиною — шваґри

Комітет Об'єднаних Українсько-Американських Організацій Великого Ню Йорку

Метрополітальний Відділ УККА

— влаштовує —

в неділю, 4 листопада 1973 р. о год. 4 по пол.
в залі Stuyvesant High School

при 15-ій вул. між 1-ою і 2-ою Евенями

ЛИСТОПАДОВУ АКАДЕМІЮ

ПРИСВЯЧЕНУ

55-ій РІЧНИЦІ ЛИСТОПАДОВИХ ДНІВ

ПРОГРАМА:

Відкриття .... адв. Р. Гуглевич
Святочна промова .... інж. Є. Іващків
Рецитації .... актор Й. Гірняк
Сольоспів .... тенор і бандурист Вол. Луців
Акомпаніямент О. Омельський
Хор „Прометей" з Філядельфії, Па. .... диригент М. Длябога
При фортепіяні Галя Мазурок

ТОГО Ж ДНЯ В ПЕРЕДПОЛУДНЕВИХ ГОДИНАХ

БОГОСЛУЖБИ в намірені Українського Народу

ТА

ПАНАХИДИ за Поляглих Героїв

в УКРАЇНСЬКИХ ЦЕРКВАХ ВЕЛИКОГО НЮ ЙОРКУ
В церкві св. ЮРА в НЮ ЙОРКУ, о годині 12-ій в полудне.

Співає Хор ім. Митр. Шептицького і Хор „Думка".

ДО УЧАСТИ В ТИХ СВЯТКУВАННЯХ ЗАПРОШУЄМО ВСЮ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ ВЕЛИКОГО НЮ ЙОРКУ. Комбатантські, молодечі, жіночі, братські та інші організації просимо прибути на Богослужби з прапорами.

Заходом ОбВУА буде переведена збірка на „ДАР УКРАЇНСЬКОМУ ІНВАЛІДОВІ"

КОМІТЕТ

Передпродаж квитків вступу: „АРКА", „ЕКО" і при касі театру.

ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ СТАНИСЛАВІВЩИНИ

разом з своїми Окружними Комітетами, Делеґатурами і Представниками по всіх країнах нашого поселення та редакція Альманаху „Станиславівщина" висловлюють своє глибоке співчуття Шановній Родині, Друзям і Знайомим

сл. п.

РЕД. ІВАНА СТАВНИЧОГО

що після довгої і важкої недуги, упокоївся в Бозі, в Клівленді, Огайо, в дні 2-го жовтня 1973 року на 82-му році свого трудолюбивого життя.

Як ініціятор і перший голова Центрального Комітету Станиславівщини та редактор Альманаху „Станиславівщина" і найпильніший збирач матеріялів до історії своєї улюбленої Станиславівщини, Покійний залишив по собі особливе почуття великої втрати в серцях усіх Земляків Станиславівщини.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього, дня 13-го вересня 1973 року відійшов від нас у Вічність наш Найдорожчий та Незабутній МУЖ і БРАТ

бл. п.

МИКОЛА ПРИПЛЕСЬ

Цією дорогою складаємо сердечну подяку Родині, Приятелям і Знайомим, які в часі нашого горя склали нам особисто чи листовно вислови співчуття та взяли участь в сумних похоронних обрядах.

Дякуємо Всім, які вшанували пам'ять Покійного своїми щедрими пожертвами на будову нової церкви св. Юра в Ню Йорку, склали пожертви на Фонд „Церкви в Потребі" в Римі, за численні Служби Божі, за квіти на могилу Покійного.

Дякуємо Високопреподобному Протоігуменові ЧСВВ, о. д-рові В. Гавлічеві, за похоронні відправи, за теплі слова потіхи і розради, за духову підтримку. Дякуємо Всечеснішим Отцям З. Бачинському, Е. Шараневичеві, о. Лаврентієві ЧСВВ за їхню участь в похоронних відправах.

Складаємо особливу подяку нашим добрим Ігі та Євгенові Голюкам, які не жаліли для нас часу ані труду і зайнялися влаштуванням похорону й доклали всіх зусиль, щоб допомогти нам своїми порадами й опікою в годину нашого великого горя. Дякуємо п-і М. Підгородецькій за щиру допомогу у влаштуванні снідання (в „Орхідеї") після Служби Божої в 40-ий день смерти.

Дякуємо хорам „Думка" під управою мґра Л. Крушельницького та церковному хорові під управою п. І. Хомина, а також Друзям Покійного Колі, які склали хор на цвинтарі, щоб попрощати Його співом, який Він так любив, на дорогу у Вічність.

Дякуємо за прощальні промови під час Панахид, на цвинтарі та під час поминального обіду: о. З. Бачинському, інж. С. Бачинському, мґрові Л. Крушельницькому, реж. В. Шашаровському, п. Р. Скоробогатому, п. М. Кузикові, інж. В. Хамулі і п. І. Хоминові. Дякуємо п. Р. Скоробогатому, що зайнявся збіркою на будову церкви св. Юра.

Щиро дякуємо Усім Тим, які своєю допомогою, порадою чи добрим словом улегчували нам години нашого важкого смутку і горя.

Хай Милосердний Господь нагородить Вас за те Своїми безконечними ласками!

ОКСАНА ПРИПЛЕСЬ — дружина
ІРЕНА ГОЩОВСЬКА — сестра

Мішаний Хор — Д-р І. СОНЕВИЦЬКИЙ
Чоловічий Хор — А. БРИТАН
„Молода Думка" — ЯРА КЕКІШ
„Ансамбль Бандуристів — о. СЕРГІЙ КІНДЗЕРЯВИЙ-ПАСТУХІВ
Сольоспів — О. НОВИЦЬКА-ЗАМ'ЯТА — сопрано
Скрипкове сольо — А. БРИТАН

Український Хор „ДУМКА" - влаштовує

ВЕЧІР

ПІСНІ й МУЗИКИ

Неділя, 18-го листопада 1973 р.
Година 5-та по пол.

Заля Fashion Institute
225 West 24th Street, NEW YORK, N.Y.

У ВЕРЕСНІ 6 ОРГАНІЗАТОРІВ ЧЛЕНІВ УНС НАГОРОДЖЕНО ЗОЛОТИМИ І 30 СРІБНИМИ ВІДЗНАКАМИ ЗА УСПІХИ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Срібні відзнаки здобули

37. Ольга Осередчук — 23 | 372. О Ярема — 21

230. П. Лішак — 19 | 327. А. Копистянський — 17 | 37. Анна Гнатюк — 16 | 445. І. Геврик — 16

238. Анна Ремік — 15 | 147. І. Гуцайлюк — 14 | 385. Я. Карпяк — 14 | 55. А. Ціздин — 12

114 А. Дорошенко — 12 | 133. Я. Леськів — 12 | 350. Т. Фінів — 11 | 402. Я. Бурій — 11

444. Л. Вовк — 11 | 131. Л. Боднар — 10 | 254. В. Романишин — 10 | 266. В. Труфин — 10

337. Е. Притула — 10 | 362. Ф. Петрик — 10 | 430. І. Кніґницький — 10

Крім названих, срібні відзнаки здобули, але не надіслали своїх фотознімок: С. Головінський (15 членів), Олександра Яворська (14), Дарія Оріховська (14), Софія Соколишин (13), Софія Оріх (11), Дарія Манило (11), та Т. Сливінський, М. Каркоць і В. Бриздун — по 10 членів.

АМЕРИКАНСЬКІ ДЕЛЕҐАТИ . . .

(Закінчення зі стор. 1-ої)

кий твердив, що його країна стала „мостовим причілком американського імперіялізму", та ірляндського делеґата, що закликав ірляндський нарід до спротиву „поганській Британії". Кожному з них дозволяли промовляти поза 5-тихвилинну межу.

Коли отець Меср, який мав нагрудний хрест поверх блакитного ґольфового светера, вийшов на трибуну, він окреслив ближче кількох, що підписали ту заяву, ствердивши: „Декого з нас і багатьох наших приятелів судили і в'язнили за нашу діяльність або позбавляли праці за наші опозиційні погляди. Згадую про це не щоб виправдувати себе, а щоб з'ясувати, що ми заслужили собі на право говорити про совєтських дисидентів".

Отець Маср, який є заступником голови американської делеґації, продовжував: „Ми говоримо спершу тим нашим російським приятелям, з якими, може, маємо суперечки, що тільки заслона мовчанки, яку зберігають наш і ваш уряди перешкоджує вам освідомити, що вже від років підносилися голоси проти совєтських дій, з підтримкою для дисидентів".

У тій заяві сказано далі: „Це недопускальна річ, абсолютно недопускальна, щоб ставити будь-кому межі для його вільного висловлювання ,або для свободи писати і одверто поширювати та дискутувати те, що було написане".

Отець Меср пригадав, що один із підписаних на заяві, Деллінджер, відповідав на судовій розправі у Чикаґо за зневагу суду внаслідку його поведення на розправі проти так званих „Сімох із Чикаґа". 5-ох обвинувачених засудили тоді з обвинувачення у плянуванні заворушення під час Крайової конвенції Демократичної партії у 1968 р. Згодом той засуд скасовано, а двох звільнено від вини". — кінчає своє повідомлення з Москви „Ню Йорк Таймс".

40-РІЧЧЯ ФАЛЯНҐИ В ЕСПАНІЇ

Мадрид. — В Еспанії урочисто відзначувано 40-річчя заснурання „Фалянґи", себто того правого ідеологічного руху, який довів до повстання проти підтримуваного комуністами республіканського режиму та перемоги генерала Франсіска Франка, який володіє в Еспанії по нинішній день. Генераліссімус Франсіско Франко появився на офіційній параді у Мадриді у товаристві назначеного ним свого наступника князя Хуана Карльоса, внука останнього еспанського короля Альфонса XIII. Засновника „Фалянґи" Хозі Прімо де Рівейра комуністи, бувши при владі, розстріляли.

За поворот до нормального

(На марґінесі двох імпрез у Клівленді - Огайо)

В закінчення тижня 1 - 7 жовтня 1973 у Клівленді - Огайо відбулися дві події: в суботу, 6 жовтня, в передполудневих годинах ховали померлого у вівторок (2-го) редактора Івана Ставничого — а в вечірніх годинах тієї самої днини та в неділлю (6-го й 7-го) в авдиторії св. Йосафата, на Пармі, відбулися два делеґатські (Головний, чи Всесвітній і Крайовий) З'їзди Дивізійників.

Похорон і ветеранський з'їзд: чи можна одним духом і тоном говорити про ці дві події?... В нормальних умовах буття брати такі дві, характером різні, чи й протилежні, події під спільний знаменник було б дивовижно. Але в наших умовах напруженої громадської настанови в усіх царинах життя, думки на похоронах визначного громадянина - суспільника й думки на ветеранському з'їзді зовсім не йдуть у розріз одні з другими. Зокрема в наші актуальні дні, коли в нашому громадському житті дедалі частіше діються речі, які не можуть вийти ні в хосен нашій громаді, тут — ні нашій Батьківщині, там, на рідних землях . . .

Дехто з читачів, ба, з Редакції „Свободи" може здивуватися, мовляв, декілька днів тому в „Свободі" була редакційна стаття, під наголовком: „Жива, здорова громада" — стало-бить, усе в нас гаразд... „Свобода" зовсім правильно пише, мовляв, наша громада здорова. І зовсім правильно обґрунтовує це своє свідоцтво громадського здоров'я доказами великих пожертв на пекуче - потрібні громадські справи.

Але це здоров'я громади зовсім не значить, що в нас усе впорядку... якраз навпаки: коли громада духово-морально здорова, а це її здоров'я поодинокі особи намагаються — пер фас ет нефас, тобто, не зважаючи ні на які етично-моральні закони — знищити, щоб тільки осягнути свої чисто - особисті, чи прикриті різними фірмами знов же свої особисті неясні цілі.., то це загроза, про яку ми не можемо говорити так спокійно, як про... теплий дощик. Зокрема тоді не можна, коли атакована сторона явно заявляє суперникам, що вона радо допомагатиме їм у побудові їхніх громадських починань — а такі заяви залишаються без відповіді... „Свобода" у згаданій редакційній статті (з 12-го жовтня) вважає, що... „ ... ознакою здоров'я (громади) можна вважати навіть деякі перетягнення в конфронтації суперечних поглядів, якщо в результаті приходить до спільного бажання і порозуміння виснити справу в спільній зустрічі, як це тепер плянується..."

Дав би Бог, щоб таке „спільне бажання" було у критиків: дотеперішні їхні методи, спроби й засоби боротьби, в яких християнська етика й мораль „не грають ролі" — такого „спільного бажання" по стороні критиків не віщує. Тому навіть на похороні вченого - суспільника, який усе своє довге життя голосив потребу тяглости наших державно-самостійницьких змагань і тихого виконування свого обов'язку — навіть на такому місці промовець мусів заявити:

„ ... Щойно на тлі цього скромного, б л а г о творного життя можна бачити, як тут і там, у наші дні небезпечно деґенерується - вироджується у нас поняття справжнього творчого патріотизму"... Слово: творчого — мимоходом казало, що наша опозиція має за ціль тільки знищити, чи перебрати в посідання немилі їм громадські надбання, словами — але не леґітимується ніякими доказами будування ділами...

З дивізійниками автор цих слів — з уваги на свою професійну працю в той вікенд — бачився тільки на Богослужбі, в церкві св. Йосафата. Їх можна було схарактеризувати словами; люди з виразом внутрішніх реколекцій... Ветеранські обличчя ми привикли бачити безжурними, розсіяними в події й рефлекси оточення — тут ми бачили кам'яні обличчя - маски, які не завважували „екології" - довкілля, мабуть не завважували часу теперішнього, крім однієї його прикмети: що їхнє діло не завершене успіхом, що в їхніх рідних сторонах усе ще „навіть молитись ворог не дасть" — що для справи, задля якої вони тридцять літ тому йшли до Дивізії Галичина, треба ще багато, може до кінця життя їм працювати . . .

І в тому моменті рефлексії з похорону в душі спостерігача знаходили своїх відповідників: хто, як не ці тихі люди діла й жертви крови, найкраще надаються для того, щоб стояти на сторожі здорового нормального громадського життя. Вони колись ішли продовжу в а т и збройні традиції українського народу за виборення власного самостійного життя. Тепер вони, рам'я-в-рам'я зі своїми побратимами з УПА, повинні обсадити внутрішній фронт громади в діяспорі — щоб вона лишилася здоровою, працездатною і жертвоздатною... Щоб зникли з наших громад і установ шермісти слів і особистих амбіцій — а здорова громада щоб мала здоровий провід.

Тільки таке бойове з'єднання може справитися з важкими завданнями, які доля накладає на нас супроти сторозіп'ятої України.

О. Гайський

P. S.

Заупокійна похоронна, як і дивізійна, Богослужби відбулися, як перші, в відбудованій церкві - каплиці св. Йосафата, що частинно згоріла була в квітні цього року. І це „воскресіння з попелищ" завдяки праці й жертвам здорової громади (які до сліз зворушували пароха — о. Я. Сірка й посторонніх спостерігачів) правлять за символ, що здорова українська громада в цілій цій країні й, загалом, у діяспорі справиться з усіма своїми внутрішніми п р о б л е м а м и, щоб мати розв'язані руки для праці назовні — в обороні Батьківщини.

О. Г.

Ія Мацюк співатиме на бенкеті НТШ у Ірвінґтоні

Ія Мацюк — солістка, яка була недавно чарівним амбасадором української музичної культури в Бразилії, у суботу, 3-го листопада 1973 р. виступить на Бенкеті для відзначення 100-річчя заснування Наукового Т-ва ім. Шевченка, що його улаштовує Асоціяція Діячів Української Культури, Відділ Північного Ню Джерзі, в залі УНДому в Ірвінґтоні.

Ія Мацюк, виступаючи на бенкетах в честь президентів Південно - а м ериканських країн, в телевізії, в радіо і концертах, завжди пропаґувала українську пісню. Громада Нюарку - Ірвінґтону матиме приємність послухати цю велику музичну індивідуальність, про яку наші і чужинні критики й композитори висловлюються із подивом і захопленням.

Солістці акомпаніюватиме відома нашій громаді із власних концертів, молода піяністка Марта Цибик. З рецитаціями виступить талановита рецитаторка Оля Шкафаровська, яка є членом драматичної студії Л. Крушельницької в Ню Йорку.

Про постання та 100-річну діяльність найстаршого і найбільш заслуженого товариства для української нації, Наукового Товариства ім. Шевченка говоритиме Микола Остапяк з Філядельфії, дійсний член НТШ. Вечором провадитиме професор СітонГол університету д-р Микола Чировський, дійсний член НТШ.

В бенкеті візьмуть участь наші душпастирі, о. ігумен Павло Малюґа, ЧНІ і о. Петро Сагайдачний.

АДУК, відділ Північного Ню Джерзі увесь дохід із Бенкету призначає на видання англійською мовою Історії України - Руси Михайла Грушевського, який був головою НТШ через 16 років і 18 років директором Історично - Філософічної Секції НТШ.

Н. Н.

Український Бібліографічно-Довідковий Центр заінкорпорований, потребує допомоги

Є неспірним фактом, що завданням української спільноти в діяспорі є: допомога українському народові на Рідних землях у боротьбі за існування, збереження національної субстанції в країнах поселення та виборення для української спільноти в країнах поселення місця належного як з огляду на скількість, так і на вклад тієї спільноти в культуру, економіку та науку країн поселення.

Ті всі завдання вимагають в першу чергу не демонстрацій, летючок та брошур, писаних на коліні, але поважних студій в мовах поселення належно удокументованих.

Попри те є чимраз більше зацікавлення українською проблематикою. Як українці, так і не-українці пишуть багато дисертацій, тез, монографій та статтей з українською проблематикою.

Для того роду праць є конечна бібліографія. Американські бібліографії та індекси мають дуже мало україніки, тому часто люди зацікавлені українською проблематикою або резиґнують з українських тем, або йдуть по лінії найменшого опору і користають з російських чи інших не-українських матеріялів і це відбивається на некорисному для нас насвітленню проблем.

Щоб тому запобігти — Т-во Українських Бібліотекарів Америки взялося реалізувати проєкт висунений ще в р. 1956 проф. Ярославом Рудницьким та взялося до організації Українського Бібліографічно - Довідкового Центру.

Після кількох літ підготовчої праці основано такий Центр в Чикаґо в співпраці з Українським Музеєм ім. д-ра Мирослава Сіменовича.

Щоб дати УБДЦентрові триваліші основи, внесено чартер УБДЦентру до Секретаріяту Стану стейту Ілліной і 20 серпня ц. р. УБДЦентр заінкорпоровано як осібну установу. Внесено після того подання про звільнення УБДЦентру від державного податку.

Завданням УБДЦентру є давати особам та установам зацікавленим українською проблематикою чи то із-за наукових цілей чи інформаційно - пропаґандивних — потрібні бібліографічні та інші інформації. З тією метою УБДЦентр організує зведений каталог україніки в американських та канадських бібліотеках, збирає колекцію бібліографій — українських і не-українських — що відносяться до української проблематики, всякі довідники, адресарі, статистичні матеріяли тощо, які відносяться до української спільноти поза межами України.

Щоб працю УБДЦентру поставити на такому поземі, щоб можна задовольнити всі вимоги та здобути авторитет в не-українському науковому світі треба фондів на закуп бібліографій, індексів, довідників, кошти роблення копій та мікрофільмів з каталогів та інших речей, які є вичерпані на книгарському ринку, канцелярійні видатки, а передусім оплачення сталого — на початках принаймні на пів часу персоналу, який є конечний тому, що матеріялів (у більшості каталогові картки) чимраз більше нагромаджуються.

На це потрібно фондів. Тому Управа УБДЦентру — певна, що українське громадянство здає собі справу з того, що УБДЦентр є конечний — звертається з проханням вступати в члени УБДЦентру — членська вкладка 10 дол. річно для членів звичайних, а 25 долярів для членів спомагаючих. Попри це звертається як до поодиноких громадян, так до українських установ — зокрема фінансових, щоб вони складали пожертви — по змозі систематичні на цілі УБДЦентру. Закликає також наших громадян — зокрема бібліотекарів, професорів університету та інших громадян — зголошуватися до співпраці з УБДЦентром.

Адреса УБДЦентру:
Ukrainian Bibliographical - Reference Center, 2453 W. Chicago Ave., Chicago, Ill. 60622, U.S.A.

За Управу Бібліографічного Довідкового Центру
д-р Роман Верес, мгр Еміль Басюк

ТАРЗАН, Ч. 7019. Тарзан закликає ватажка стати прикладом для односельчан

Я. Тарзане, був сліпий на те зло, яке навістило моїх людей!

Всі ми робимо помилки час від часу, ватажку Умталі. — Але тільки справді велика людина зуміє признатися до помилок і навчитися чогось від них!

Тепер, батьку, ти мусиш дозволити Тарзанові націлити решту наших односельчан, щоб всі ми були відпорні на хворобу, яка нас винищувала!

Але ти знаєш, Каану, що старці племени Буту ставляться з підозрою до всіх ліків, крім традиційних напоїв . . .

. . . Вони підуть за прикладом свого провідника! . . Ти першим мусиш піддатися лікуванню!

Хто, я?? Ох, ні!